

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr.3 din 14.01.2022)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-menționat în conformitate cu art.54 din Regulamentul Parlamentului și Legea cu privire la actele normative nr.100/2017 și expune următoarele considerente.

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice.

4. Potrivit Notei informative proiectul de lege a fost elaborat cu scopul îmbunătățirii cadrului legal referitor la activitatea notarială, contribuind la asigurarea unei proceduri notariale coerente și complexe, care va garanta drepturile tuturor părților la întocmirea actelor notariale și în cadrul îndeplinirii acțiunilor și procedurilor notariale.

Observații de ordin juridic și tehnico-legislativ

1. La art.I

- la **pct.2** se propune excluderea actului prin care se stabilește plafonul veniturilor realizate din activitatea notarială (independența financiară a notarului)
- Regulamentul privind criteriile și modalitatea de determinare a plafonului veniturilor realizate din activitatea notarială, aprobat prin ordinul ministrului justiției după consultarea Camerei Notariale. Atragem atenția că, Nota informativă nu conține informații sau argumente care ar justifica necesitatea acestei excluderi, și în cazul acceptării modificării propuse la art.22 din Legea nr.69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor, apare necesitatea completării legii cu reglementări privind modalitatea de determinare a plafonului veniturilor realizate din activitatea notarială;

- prin modificările de la pct.8 se propune ca ședințele organelor colegiale ale Camerei Notariale să se desfășoare cu prezența fizică a membrilor săi sau la distanță, în regim online, prin intermediul mijloacelor de comunicații electronice. Desfășurarea ședinței cu prezența fizică a membrilor săi sau în regim online se va decide de către organul competent de convocarea acesteia. Respectiv, această prevedere urmează a fi valabilă pentru organele Camerei Notariale precum: Adunarea Generală a Notarilor, Consiliul Camerei Notariale și Comisia de etică.

Totodată, prin proiectul de lege la pct.4 și pct.18 ale Art.I, se propun modificări la art.25 alin.(1¹) și art.68 alin.(1¹) care prevăd ca ședințele Comisiei de licențiere și ale Colegiului disciplinar să se desfășoare cu prezența membrilor Comisiei, iar *pentru motive temeinice* care fac imposibilă prezența fizică a membrilor la ședințele acestora, Comisia de licențiere și, respectiv, Colegiul disciplinar pot decide desfășurarea ședințelor la distanță, în regim online, prin intermediul mijloacelor de comunicații electronice, precum sistemul de teleconferință sau de videoconferință, în baza unui *regulament* aprobat de Ministerul Justiției după consultarea Camerei Notariale.

Consecvent, menționăm că, potrivit pct.9 din proiectul de lege, art.47 din Legea nr.69/2016 se propune a se completa cu alineatul (9), care dispune că ”procedura privind convocarea, organizarea și desfășurarea ședințelor *Adunării Generale a Notarilor* se stabilește în Statutul Camerei Notariale”.

Analizând propunerile vizate, constatăm că în cazul desfășurării ședințelor la distanță a organelor Camerei Notariale, nu sunt necesare a fi „*motive temeinice*”, însă ședințele Comisiei de licențiere și ale Colegiului disciplinar care pentru motive temeinice fac imposibilă prezența fizică a membrilor acestora, pot fi desfășurate la distanță. În situația de referință, este inerent a se prevedea *cazurile când sunt motive temeinice* de desfășurare a ședințelor online sau de a păstra reglementările actuale conținute în articolele 25 alin.(1¹) și 68 alin.(1¹) din lege, unde sunt menționate motive ca: declararea stării de urgență, de asediu sau de război, situațiilor excepționale generate de epidemii, pandemii, calamități naturale, al situațiilor de criză teroristă sau al altor situații excepționale, care fac imposibilă prezența fizică a membrilor Comisiei de licențiere și Colegiului disciplinar la ședințele acestora.

De asemenea observăm că, pentru ședințele Consiliului Camerei Notariale și Comisiei de etică nu este prevăzut cum vor fi desfășurate aceste ședințe, dacă va fi necesar de a fi aprobat vreun regulament care să stabilească procedura și modul de organizare a acestor ședințe.

În lipsa acestor prevederi, dar și reieșind din caracterul secret al votului în cadrul unor ședințe, atenționăm asupra încălcării criteriului de claritate. În acest sens, menționăm Hotărârea Curții Constituționale nr.26 din 23 noiembrie 2010, unde Curtea a reținut că „*pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel*

de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție”.

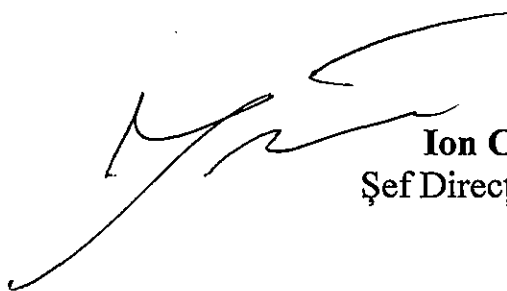
- de asemenea, la **pct.8** considerăm oportun unificarea terminologiei utilizate, astfel este necesar a revizui termenii „*la distanță*” și „*în regim online*”.

- La *pct.9*, la alin.(9) al art.47 în scopul concretizării, după cuvântul „*desfășurarea*” se va introduce cuvântul „*ședințelor*”.

2. La **art.III**, se prevede intrarea în vigoare a proiectului de lege la data publicării în Monitorul Oficial, reținem că potrivit art.56 din Legea nr.100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Totodată, potrivit alin.(3) din același articol, „intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative, ori dacă există alte circumstanțe obiective”. În acest sens, urmează a fi aduse argumente privind circumstanțele obiective ce justifică excepția de la regula generală.

3. Întru executarea art.I pct.4 și 18 din proiect care prevăd că ședințele Comisiei de licențiere și ale Colegiului disciplinar vor putea fi desfășurate la distanță în baza unui regulament aprobat de Ministerul Justiției după consultarea Camerei Notariale, propunem completarea art.III din proiect cu prevederi care vor stipula termenul în care Ministerul Justiției urmează a aproba regulamentul la care se face referire.

Concluzionând cele expuse, relevăm că proiectul de lege necesită a fi revizuit prin prisma obiecțiilor invocate, iar oportunitatea adoptării acestuia ține de prerogativa Parlamentului.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală